

Saglasnost o poraznom

Poraznu ocenu je rekla francuska sutkinja Simon Gaborio: "Članovi Visokog saveta sudstva su saglasni sa svim onim što se sada događa s reformom." Niti je napravljena lustracija – naprotiv, političke partije su krojile i kroje sudijske liste – niti znaju izabrani i reizabrani koji su kriteriji važeći, niti ima nezavisnog sudstva, niti ima vladavine prava za građane, pa ni za sudije. Homenovski rečeno – niko od nas nije njihov nivo

DVOJE SUDIJA MEDELA, Udruženja evropskih sudija i tužilaca za demokratiju i slobodu – Simon Gaborio iz Francuske i Hans Ernst Bočer iz Njemačke – nakon osmodnevnog boravka u Beogradu i brojnih susreta s onima koji se bave pravosuđem, izjavili su na konferenciji za novinare prošloga petka da su – potrešeni stanjem u srpskom pravosuđu nakon reforme.

Jasno da tu ocenu neće ponoviti u svom "pisanom nalogu"; ovo je bilo suočavanje s javnošću, nakon sedam dugih dana sastančenja (stigli su u Beograd na "katolički", otišli nakon "pravoslavnog" Božića, u ponedjeljak) tijekom kojih su se vidjeli s predstavnicima vlasti i nevladinog sektora. Uoči konferencije za novinare, u četvrtak navečer, više sati su razgovarali s Blagojem Jakšićem, suspendiranim članom Visokog savjeta sudstva (VSS), optuženim za navodno davno krivično djelo zloupotrebe (više nije u pritvoru) i Milimirom Lukićem, sudijom koji je VSS napustio dajući ostavku, o kojoj niti VSS niti javnost nisu raspravljali.

SAGOVORNICI: S kime su se vidjeli u Beogradu? S predstavnicima VSS-a – troje sudija, u odsustvu predsjednice Nate Mesarović i člana po funkciji iz Skupštine Srbije Boška Ristića; o Ministarstvu pravde kasnije – s predstavnicima Državnog vijeća tužilaštva, predstavnicima pravnih fakulteta (državni i Union, uz nezaobilaznu Vesnu Rakić Vodinelić, koja o reformi pravosuđa piše i govori kritičnije i jasnije no reformatori sami), sa sudijama Ustavnog suda (predsjednikom Dragišom Sljepčevićem i zamjenicom Marijom Draškić), glavnim državnim revizorom, zaštitnikom građana i povjerenikom za informacije od javnog značaja, ljudima iz Savjeta i Agencije za borbu protiv korupcije, advokatima iz Advokatske komore Beograda, predsjednicom Ljiljom Smajlović i članovima vodstva Udruženja novinara Srbije, predsjednicom parlamenta Slavicom Đukić Dejanović, sudijama iz cijele Srbije, kao i

promatračima EU koji mjesecima prate reviziju reizbora sudija i tužilaca...

Jedini koji su izbjegli viđanje s to dvoje uvažениh sudija iz isto tako uvažene organizacije su Nezavisno udruženje novinara Srbije (potvrdili, pa otkazali, navodno zbog praznika), Advokatska komora Srbije (oni, pak, imaju drugih problema, organizacijskih i tko zna kakvih), dok je jasno odbijanje otpočetak stiglo iz Ministarstva pravde. Na pitanje "Vremena" zašto nitko iz tog Ministarstva nije našao za shodno naći se sa sudijama iz Medela (a ministarka Snežana Malović samo je dio tjedna bila u Španjolskoj, na razgovorima oko izručenja Luke Bojovića), generalni sekretar Slobodan Homen jasno kaže da oni "nisu isti nivo"; da je bio netko iz Ministarstva pravde (države, EU, nečega), onda bi se sastali, ovako, to je tek razgovor ljudi iz Medela sa ljudima iz strukovnih udruženja u Srbiji, kao što je Udruženje tužilaca Srbije i Društva sudija Srbije koji su zajedno sa OEBS-om i organizirali sastanke gostiju s domaćim znalcima pravosuđa.

IZJAVA I KRITIKE: Sudije Simon Gaborio i Hans Ernst Bočer, nakon svih sastanaka i nakon što su se detaljno upoznali sa svim dokumentima o reformi srpskog pravosuđa, dali su vrlo umjereno (pisano) mišljenje o svemu. Najprije ističu u svojoj izjavi strogo poštovanje stalnosti sudske funkcije, ali dozvoljavaju legitimu primjenu lustracije u zemlji u demokratskoj tranziciji. No, kažu: takvi postupci mogu biti kompatibilni s pravnom državnom samo ako se u njihovom provođenju poštuju osnovni principi koji su proklamirani i garantirani Evropskom konvencijom o ljudskim pravima (da su pravični – da je poštovan kontradiktorni postupak, ono čuveno: neka se čuje i druga strana, da su rasprave javne...), a da "u surotnom oni predstavljaju proizvoljne mere i da pravosuđe nije ni nezavisno ni nepristrasno ni u službi građana". Te, u svojoj izjavi oni

konstatiraju da "sprovođenje reforme pravosuđa, započete u Srbiji 2009. godine, nije ni u kom slučaju u saglasnosti sa tim principima, uprkos mnogim preporukama koje su stizale iz Evropske unije, Saveta Evrope i Venecijanske komisije".

Idemo dalje s citatima. Sudije Gaborio i Bočer u svojem javnom tekstu izjavljuju da: "Srpski narod koji ima svoje mesto u zajednici evropskih zemalja koje čine Savet Evrope zaslužuje bolje od ove reforme. Ovakva reforma zasigurno nije onakva kakvu je želela EU."

Ima još: "Građani Srbije ne mogu imati nikakvo poverenje u pravosudni sistem koji nije bio u stanju da poštuje najosnovnija prava svojih sudija i tužilaca. Smatraju, u vezi sa gore pomenutim osnovnim principima, da ova reforma mora biti iznova sprovedena: na takav način da se prevaziđe trenutna kriza u pravosuđu, i tako da ta institucija koja je neophodna za zdravo funkcionisanje svakog demokratskog društva može da nađe put mira i poverenja građana.

Posebno će obratiti pažnju na ispravno i nepristrasno odvijanje krivičnog postupka koji se trenutno vodi protiv člana VSS-a, gospodina Jakšića. Ukoliko je to poželjno, spremni su da učine šta je potrebno da evropske sudije i tužioci za demokratiju i slobode daju svoj doprinos svakom procesu prevazilaženja krize "u skladu sa vrednostima koje mi proklamujemo".

Osim citirane javne izjave, jedino je sudija Gaborio dala kratki intervju "Blicu". U njemu ona konstatira da građani Srbije ne mogu imati poverenje u pravosudni sistem koji nije u stanju poštovati osnovna, suštinska prava sudija, a da reforma nije u skladu s preporukama EU, Savjeta Evrope i Venecijanske komisije. Reforma se mora potpuno promijeniti, kaže ona, dodajući da su sa sastanka s članovima VSS-a izašli zabrinuti. "Članovi VSS-a su suglasni sa svim onim što se sada događa s reformom", kaže ona, očito u tom kratkom razgovoru s troje